

IZVJEŠĆE O DODJELI KNJIŽEVNE NAGRADE „MATO LOVRAK“ U 2018. GODINI

Za književnu nagradu „Mato Lovrak“ 2018. godine, koja se dodjeljuje za najbolji dječji roman objavljen u 2017. godini pristiglo je **18** naslova. Redom su ovi:

Babić Višnjić, Snježana: *Šešir od snova 2, Priče za laku noć*, Hrvatsko društvo književnika za djecu i mlade, Zagreb, 2017.

Bjelčić, Ratko: *Gdje ste sad?*, vl. naklada, Sisak, 2017.

Damjan, Abou Aldan: *Svi moji svjetovi*, vl. naklada, Križevci, 2017.

Došen, Ljiljana: *Velike avanture malog Orehovića*, Naklada Uliks, Rijeka, 2017.

Guljašević Kuman, Ivana: *Tajni život Marte Gigor. Izgubljena slika*, Igubuka, Zagreb, 2017.

Holy, Mirela: *Kraljevstvo Onkraja*, 1. i 2. knjiga, Semafora, Zagreb, 2017.

Kljajo-Radić, Marina: *Borba za život*, Alfa, Zagreb, 2017.

Kugli, Rosie/ Pleše, Marijana: *Hod po rubu*, Ženska posla, Zagreb, 2017.

Lončar, Nena: *Bajka o šeširu koji je imao čovjeka*, Hrvatsko društvo književnika za djecu i mlade, Zagreb, 2017.

Lončar, Nena: *Sve o Evi, vodič za sanjare*, Ibis grafika, Zagreb, 2017.

Lövey, Tamara: *Duhovita legenda*, Hrvatsko društvo književnika za djecu i mlade, Zagreb, 2017.

Matanović, Julijana: *Vežanje tenisica s jednom nepoznanicom*, Mozaik knjiga, Zagreb, 2017.

Mihoković-Kumrić, Nada: *I onda se ponovno zaljubila*, Alfa, Zagreb, 2017.

Mrčela, Magdalena: *Kako je Flegmarin postao kapetan*, Hrvatsko društvo književnika za djecu i mlade, Zagreb, 2017.

Rajić, Vlado: *Mačak s četvrtog kata*, Hrvatsko društvo književnika za djecu i mlade, Zagreb, 2017.

Rundek, Melita: *Letači srebrnih krila*, Semafora, Zagreb, 2017.

Smolec, Sonja: *Marama s bubamarama*, Semafora, Zagreb, 2017.

Tica, Milka: *Svjetlice. Pola Suncu pola Mjesecu*, Hrvatsko društvo književnika za djecu i mlade, Zagreb, 2017.

Stručno povjerenstvo u sastavu uč. **Lovorka Pralas**, prof.dr.sc. **Diana Zalar** i prof. emer.

Stjepan Hranjec (predsjednik) nakon uvida u tekstove izdvojilo je u uži izbor tri naslova:

Borba za život Marine Kljajo-Radić, Sve o Evi, vodič za sanjare Nene Lončar i Marama s bubamarama Sonje Smolec. Nakon rasprave odlučilo je da se nagrada „Mato Lovrak“ u

2018. godini za najbolji objavljeni roman u 2017. godini dodijeli romanu

Marama s bubamarama Sonje Smolec.

Obrazloženje

Roman krajnje jednostavne, linearne kronikalne strukture tematizira dvoje: obiteljsku selidbu i malignu bolest. Obitelj Kovač, s troje djece (srednjoškolac Borna, mlađi osnovnoškolac Damir i predškolka Katarina, djevojčica s govornim poteškoćama) mora iz kuće na Trešnjevci seliti u stan, na drugi kraj grada. Djeca nisu nimalo oduševljena, osobito je zbog toga žao najmlađoj Katarini jer se mora rastati od vrta i cvijeća, što sugerira i određenu simboliku, kao

rastanak od prirode, izvorne egzistencije. No, u novoj sredini ubrzo svatko od djece nađe svoje mjesto i prijatelje, osobito glavna junakinja, Katarina, jer u zgradi upoznaje djevojčicu Anju, koja boluje od tumora na mozgu te je gotovo slijepa; zbog zračenja i gubitka kose nosi maramu s bubamarama, kako glasi i naslov djela, balogovsko-paljetkovski sročeno. Katarina uz pomoć roditelja potakne akciju pomoći za prijateljičin odlazak na operaciju u Francusku i *u mjesecu lipnju, godinu dana nakon operacije, Anja je dobila prve naočale. Na jesen je ponovno krenula u školu i bila je u razredu sa svojom najboljom prijateljicom, Katarinom.* Roman tako završava na najbolji mogući način - pobjedom života. Čitatelj spozna je da ljubav i solidarnost pobjeđuju.

U kojoj mjeri je roman temom i izrazom „običan“, u istoj mjeri jest i začudan. Autorica se nije priklonila prevladavajućem suvremenom obrascu u hrvatskom dječjem romanu u tematskom i stilskom smislu, obrascu koji nam u pravilu predstavlja raspadnute obiteljske zajednice, pune lomova i obiteljskih drama, što pak je začinjeno sočnim, počesto i vulgarnim žargonskim tvorbama, očito recepcijski motiviranima. Ovo djelo u ovom našem današnjem vremenu djeluje gotovo kao obiteljska bajka, kao željena idila, što ona zapravo i jest! Dakle, u njemu svjedočimo

a) o prisnoj obiteljskoj atmosferi između roditelja i braće međusobno; svi nesporazumi prevladavaju se bez sukoba i „povišene temperature“, odnosi funkcioniraju kao željeni obiteljski model, koji je danas - nažalost - sve rjeđi;

b) o odnosima roditelja prema djeci: oni se bave njima (nekim roditeljima je to danas posvemašnja nepoznanica!), sudjeluju u rješavanju njihovih problema, poučavaju, skrbni su ali odlučni i djeci daruju osnovno - ljubav;

c) o solidarnosti, empatiji, što najviše pokazuje upravo najmlađa, šestogodišnja Katarina, i sama s govornom manom ali puna optimizma, vedrine i želje za pomaganjem; autoričina prijateljica Ljiljana Jelaska nije zato u zaglavlju uprazno zapisala: „Sve si jako lijepo rekla. Toliko ljubavi, empatije, solidarnosti i nesebičnog prijateljstva. To je upravo ono što današnjem svijetu kronično nedostaje“;

d) napokon, iz djela sa svake stranice zrači toplina, uzajamno poštivanje i spremnost na žrtvu za druge, bližnje.

Dodamo li tome spisateljičinu naraciju, njezinu „lovakovsku“, parataktičnu sintaktičku strukturu, pravocrtnu, vedar, humoran izraz, potom čistu fabulu, riječju, discipliniran izraz usklađen s temom, ukratko, stil ostvaren s mišlju „manje je više, lišen moraliziranja i suvišnih epizodiranja, tad članovima Povjerenstva nije bilo teško odlučiti se, „prelomiti“ da nagrada „Mato Lovrak“ pripadne upravo *Marami s bubamarama*. Roman djeluje motivirajuće, kao poticaj djeci za razumijevanje onih koji ne mogu živjeti kao drugi ljudi. A zar i to nije osnovna funkcija književnih djela što ih namjenjujemo mladima i najmlađima?

**Predsjednik Povjerenstva:
prof. emer. Stjepan Hranjec**